

kan blive vedtagen, men umuligt, at den kan blive til Lov. Naar den høitærede Minister mente, at Bestemmelsen ikke vilde faae nogen stor Betydning, og at navnlig det, jeg havde forudsat vilde ske — ikke i hvert paakommende Tilfælde, men dog jevnlig —, vilde høre til de rene Undtagelser, fordi det vilde være vanskeligt at bevise Dyrets Identitet, saa skal jeg sige, at jeg tror, at den ærede Minister feiler fuldstændig deri. Ganske vist kan det ved et enkelt Dyr af de ubetydeligere Arter muligvis være vanskeligt; men dersom man tænker sig en Hingst, en Stude, eller en Ko, da veed jeg virkelig ikke, hvad Vanskeligt der vilde være ved at følge et saadant Dyrs Spor og bevise dets Identitet; og dertil kommer, at selve Beviset for Identiteten jo slet ikke behøves overfor den ærlige Mand, som ikke agter at fragaa, at det virkelig er hans Kreatur. Naar den ærede Ordfører følgende det samme Spor vil gjøre gjældende, at denne Bestemmelse ogsaa af den Grund ikke vil finde Anvendelse, fordi der er mere Uleilighed forbunden med at faae idømt Ufredsbøder end med at optage Kreaturet, saa tror jeg rigtignok, at han ogsaa dert har feilet. Den Uleilighed, der er ved at lade Nøgen tvinge ved Dom, er jo heller ikke tilstede overfor den, der godvillig betaler en Bøde, som han veed vil være uundgaaelig, naar han lader det komme til Dom. Det vil altsaa ikke være forbundet med nogen som helst Uleilighed overfor den redelige Mand, saa meget mindre som han veed, at, dersom det kommer til Sag, kommer han til at betale ikke alene Bøden, men ogsaa Sagens Omkostninger, da det er en privat Sag. Jeg tror ikke, at jeg har betegnet eller i mindste Maade givet Anledning til at betegne det som en Misbrug af Bestemmelsen, naar en og samme Uforsigtighed paadrager en Mangfoldighed af Bøder. Jeg tror ikke, at jeg har givet Anledning til, at den ærede Ordfører kunde lægge mig dette Udtryk i Munden, at det skulde være en Misbrug. Nei, paa ingen Maade, det er en ganske regelmæssig Brug af Bestemmelsen. Hvor i al Verden skal den, som vil tage Dom over Dyret, det vil sige tage Vidner paa dets Tilstedeværelse paa sin Mart for at kræve Ufredsbøder, vide, at det allerede

tidligere paa sin Vandring har draget andre Bøder paa sig? Derom har jeg jo, naar det antræffes paa min Mart, ingen Anelse, saa at der ikke kan være Tale om nogen Ubillighed, fra min Side, naar jeg lader Gieren bøde derfor. Det er efter den Erfaring, jeg har, kun, naar der ikke er et godt nabovenligt Forhold tilstede mellem de Jordbrugere, hvis Egenomme grændse op til hinanden, at man skrider til at optage Kreaturer eller vil skride til at lade Ufredsbøder idømme. Naar altsaa den ærede Ordfører har nævnt Malice som Noget, der kunde komme med i Spillet, saa vil jeg erkende, at han til en vis Grad har brugt det med Nette; men det kan ikke bruges med større Net overfor Ufredsbøder end overfor Optagelsespørgsmaalet; thi det er i Virkeligheden først, naar det gode nabovenlige Forhold er ophørt, at der bliver Spørgsmaal enten om Optagelse eller om Bøder. Det nabovenlige Forhold medfører i Reglen, at man lader tilfældig usorætlig Ufred passere, at man overfor den nøies med at søge at formaa Vedkommende til en anden Gang at passe bedre paa sine Kreaturer, og at man kun griber til Lovens strenge Midler, naar intet Andet vil forslaa. Men er jeg nu saaledes stillet overfor min umiddelbare Marknabo, hvor der ganske vist ogsaa er en Interesse tilstede hos begge Parter for at vedligeholde et godt Forhold, saa vil jeg dog spørge, om det Samme kan antages at være Tilfældet for den Jordbruger, paa hvis Jord Dyret paa sin videre Vandring kommer. Der bliver der hverken Spørgsmaal om Malice eller Ikke-Maltee, men ligesom om at gjøre sig en Fordel. — Hvad jeg tidligere har anført om Bestemmelsen, troede jeg maatte være tilstrækkeligt til at godtgjøre, at den i det Mindste i sin nuværende Skikkelse ikke ret vel vil kunne bruges; men da det synes, at den foruden at have meget varme Talsmænd i Thinget ogsaa kan glæde sig ved Understøttelse fra den ærede Ministers Side, maa Forsamlingen undskylde, at jeg tillader mig til det Meget, jeg allerede har sagt om denne Bestemmelse, at føie adskilligt Mere. Jeg gad egentlig vide, hvorledes Udvalget og Ministeren have tænkt sig, at Bestemmelsen, som den staar, overhovedet skulde kunne bruges. Her